

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad

ABONNEMENTS- PRIJS

Voor de Stad 12
Franco per post. 14.

(Verschijnde driemaal ter week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

RICERE VERUM QUID VETAT?

Horatius.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel

behalve 35 cents per

Uithoofde van de vier op elkander volgende feestdagen, worden wij verhoed de nummers van Dingsdag en Donderdag, die Maandag en Woensdag moesten gedrukt worden, in het licht te geven.

HET WORDT TIJD.

Er gaat geene zitting voorbij, of er komen bij de Staten-Generaal verscheidene verzoekschriften in, van grondeigenaren, die de vertegenwoordiging opmerkzaam maken, dat men bij de toekomstige wet, op de bezittingen, naar recht en billijkheid, behoeft in acht te nemen, dat de onroerende goederen op alle mogelijke wijzen belast en overbelast zijn, terwijl de kapitalen en portefeuille tot op den dag van heden niet één sent bijdragen tot bestrijding van de lasten des staats.

Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Gelderland gaan ons daarin voor. En naar wij vernemen blijft men in al die provinciën ijverig werkzaam, om al meer petitiën voor te bereiden.

Zal Noord-Brabant zich aan die beweging aansluiten? Wij kunnen niet genogen melden, dat men bereid is toe te treden tot die billijke klacht, die van alle landelijke provinciën uitgaat, tegen de overheerschende geld-aristocratie, welke de landelijke provinciën uitput ten gunste harer procenten.

Er is niet éene provincie, welke bij het onderwerp zooveel belang heeft, als Noord-Brabant. Wij zeiden het in ons nummer van den 10 December, en het blijkt uit het smeekschrift dat wij onder het Mengelwerk van heden mededeelden, de vaste goederen zijn op negenvoudige wijze belast. Dit hebben wij niet de andere provinciën gemeen. En in zooverre heeft Noord-Brabant recht met hen, om te reklameren, dat men de toekomstige wet op de bezittingen voornamelijk late drukken, op die kapitalen, welke tot dusverre niet belasting schuldig geweest zijn, en voor welke behoud alleen nu eene nieuwe belasting gevorderd wordt.

Maar er is niets Noord-Brabant staat niet op gelijken voet met de andere provinciën. Noord-Brabant is verongelikt. Noord-Brabant is wederrechtelijk behandeld als een wingerd. Noord-Brabant wordt, onder eenen legalen vorm onrecht aangedaan.

Eene onrechtvaardige schatting, welke de magtige arm der openbare magt, des noods met geweld, invordert, is in onze oogen, niets minder dan eene berooving van eigendom, welke de wet schijnt te rechtvaardigen. Zij is, op zekeren zin, erger dan eene berooving. Wanneer men, hetzij door gepuepel, hetzij door de militaire magt wordt uitgeschud, dan is het wereldkundig, dat men onrecht lijdt; en niet zelden heeft men recht op schadevergoeding. Maar wanneer eene onrechtvaardige wet op een gedeelte der bevolking drukt, om dat ten gunste van het andere op te offeren, dan wordt men beroofd, zonder dat het daarvan den schijn heeft, het is de wet, die de plaats inneemt van een nuttend canaille, en die ons, onder legale vormen, en ongevoelig, omdat zij langzaam werkt, hetzelfde kwaad berokkent, wat

Zoo nu Noord-Brabant onder de vorige regering mishandeld. In aller geheugen zijn nog de klachten, welke van uit ons Provinciaal bestuur, en in de Tweede Kamer, uit de vertegenwoordigers van Noord-Brabant zijn uitgegaan, tegen het bovenmate onrechtvaardig hoog opdrijven der kadastrale schattingen in onze provincie. Wat heeft het gebaat? Het oude bestuur heeft over onze billijke met onwederlegbare cijfers gestaaft klachten de schouders opgehaald. Het is doof gebleven voor de stem der onderdrukten; en er zijn er geweest, wij weten het, die er den spot mede dreven. Moet men dan niet oordeelen, dat het op hooger gezag is geschied, dat Noord-Brabant zoo werd mishandeld, miskend, in dezelfde rechten verkort?

En de Tweede Kamer, wat heeft zij gedaan? De stem onzer Edelmogenden was eene verlorene stem in de woestijn. Hun protesteren tegen het administratieve onrecht in Noord-Brabant, heeft bij de zich noemende handhebers van het konstitutionele recht geen weerklank gevonden; integendeel hunne stem heeft aan het onrecht kracht van wet gegeven, en het is daarom, dat nog op den dag van heden Noord-Brabant wettelijk wordt beroofd, om de schatkist te stijven, die door opeenstapeling van gedeeltelijk onwettige schulden tal van miljoenen renten te betalen heeft.

En ten overvloede, nu alles is uitgeput, zal ten voordeele dierzelfde renten

heffers, eene belasting worden voorgedragen, waarin de overbelaste onroerende goederen evenzeer worden aangeslagen, als de tot dusverre niet belaste kapitalen der rentheffers! En zou men zich dat zoo laten wegevallen, zonder eene poging te doen, om die onrechtmatige verdeling van lasten van zich af te weeren?

Wij hebben in een vorig nummer gezegd: dat nooit Noord-Brabant de hand zal leenen, om zich als een schaap te laten scheeren, laat staan dat het zich ook nog de huid zou laten ontnemen, nadat men het van deszelfs wol heeft beroofd.

Wij zullen ons niet stilzwijgende laten ter slagbank leiden, om daar een voor vorst en vaderland nuttelooze zelfmoord te begaan. Dat de geld-aristocratie, die zoovele jaren Neerlande grondeloos heeft, zich zelve rotte Neerlands volk is grootmoedig. Noord-Brabant vooral. Deszelfs lijst van staatkundige en financiële grieven is groot. Maar desniettemin zal men hier als elders gaarne alles voor vorst en vaderland ten offer brengen, als het wezenlijk strekt tot behoud, en met gelijke offers wordt afgevraagd.

Edoch naar de bodenlooze schatkist te dragen, wat ons uit den financiële rampspoed niet redden kan, en dat nog wederom ongelijkmatig, terwijl de niet belaste kapitalen, voor wier belang de heffing geschiedt, geen cent meer zouden bijdragen, dan de grondeigenaren; dat, wij herhalen, het nogmaals, zal men nooit; tenzij het de wet gebiedt, die eene vertegenwoordiging, als wij het ongeluk hebben er éene te bezitten, misschien zoude kunnen doordrijven, als de publieke opinie, buiten de Kamer, daarop niet een blaam van verfoeiing gelegd heeft. Daartoe strekken de verzoekschriften, welke in de andere provinciën worden ondertekend. Dit moet ook het doel wezen der smeekschriften, welke uit Noord-Brabant behooren te worden opgezonden.

Wij hebben heden een ontwerp van verzoekschrift, zoo als dat elders is ondertekend, in ons nummer opgenomen. Men doet tot leidraad kunnen nemen, behoudens eenige wijzigingen, welke Noord-Brabant, in het bijzonder aangaan, en welke voortvloeien uit de te recht meermalen gelaten onrechtmatige kadastrale schatting in deze provincie.

Weldra zal de wet op de bezittingen worden voorgedragen. Het wordt derhalve tijd, dat men met de bedoelde verzoekschriften een begin make, wil men niet te laat komen, dat is, het verzoekt op zich te openen, dat men door het niet gebruik maken van een grondwettig recht, een onrechtvaardige, onregtvaardige belasting heeft op den hals gehaald.

TURKIJE

De Verhevene Porte heeft besloten commissarissen te zenden naar verscheidene provinciën van Oospeesch Turkije, ten einde de ligging nauwkeurig te leeren kennen, en tevens maatregelen te beramen om de klagten der christelijke bevolking te doen ophouden. Deze commissarissen zijn reeds benoemd.

De Verhevene Porte heeft naar men zegt geprotesteerd tegen de tegenwoordigheid van afgevaardigden uit de aan haar gebied onderworpen provinciën bij de nationale vergadering te Athene. Men voegt er bij dat de ambassadeurs van Frankrijk en Engeland deze reklamatien sterk ondersteunen, welke ongetwijfeld gunstig zullen worden aangenomen. Het zou inderdaad zeer vreemd zijn dat onderdanen van Turkije hunne landgenooten gingen vertegenwoordigen in eene vergadering welke hun geheel vreemd is, en welke besluiten geenszins op hen toepasselijk zijn.

ENGLAND

De zamenspanning tegen de wet op de granen heeft in Engeland snelle vorderingen gemaakt. De lijsten van intekening worden elken dag met namen overstromd, en alleen in de stad Manchester, bevatten zij reeds een kapitaal van 20000 pond sterling. De handelingen deser vereeniging van het engelsche ministerie, en zullen veel meer tot deszelfs val bijdragen dan de staatkundige discussiën.

Londen den 17 december. Sommigen wilden weten dat de Ministers in de volgende Parlements zitting andermaal wijzigingen in de graanwetten zullen voorstellen. Echter gelooft men niet dat sir R. Peel zijn stelsel eener klimmende en dalende schaal ooit geheel zal laten varen, om aan dat van een vast recht de voorkeur te geven.

Zonder te beslissen wat al dan niet daarvan geloofd kan worden, nemen verscheidene engelsche nieuwspapieren uit een duitsch dagblad het gerucht over, dat Koningin Victoria in het volgend voorjaar eenigen tijd in de Rijnprovinciën zou doorbrengen, en op het kasteel van Brühl, of wel op dat van Stolzenfels, haar hoofdverblijf houden.

De ziekte, die onlangs voor het leven van den voormaligen minister, graaf Grey, deed vreezen, heeft eene gunstige wending genomen.

SPANJE

De kamer van afgevaardigden in Spanje heeft met 126 tegen 2 stemmen de voordragt van den heer Martinez de la Rosa aangenomen. Niettegenstaande heeft zij den heer Olazaga gemagtigd andermaal het woord te nemen, waarvan hij gebruik heeft gemaakt om nieuwe ophelderingen te geven over het voorgevallene in het paleis, en om de verschillende gesuelens te overwegen, welke daarover in de kamer geuit zijn; zijne redevoering schijnt volstrekt geen indruk te hebben gemaakt.

De betuigingen der provinciën tegen het gedrag van den ex-president van den Raad, komen bij menigte te Madrid in. Barcelona, Sevielje, la Koronje, Murcia, Albaceta, Valladolid verzoeken openlijk, dat hij voorbedelid gestraft moge worden. Maar er zijn ook anderen die een volstrekt stilzwijgen bewaren; er zijn er zelfs die zich ten gunste

van den heer Olazaga door oproerige kreten tegen het gouvernement.

De leden der oppositie die gewoon zijn zich op den opstand der besluiten van de meerderheid te beroepen, hadden naar het schijnt, verrekend op de deelneming van den generaal Ametller, om den staatkundigen strijd van de oppositie te verhoogen overheen genomen, zekere Ametller, dien hij uit Girona heeft verdreven en nu in Figueras ingesloten heeft. Doch de generaal heeft aan den nieuwen voorzitter van den raad een adres gezonden verzet in de wettelijke voordringen, en welks eerste uitwerking is geweest al de lichte kasteelen der oppositie in duigen te doen vallen, en tegelijk het gouvernement volkomen gerust te stellen. Men stelde zich den 12 voor dit adres publiek te maken.

FRANKRIJK

Het meerendeel der parijische dagbladen van de oppositie heeft, gelijk men vermoeden kon, de benoeming van den heer Dumon tot het ministerie van openbare werken, zeer slecht ontvangen. Zij zien daarin met smart het onmiskenbaar bewijs voor het overwigt van het doktrinaire bestanddeel of het rechter centrum van het kabinet. Eerlijken, waaronder de *Constitutionnel*, bekennen evenwel dat de heer Dumon een man is, van middelen werkzaam en kundig. Indien men dit dagblad mag gelooven, oefent de heer Dumon weinig invloed uit op de kamer, zelfs op zijne eigene partij, dewijl hij geen redenaar is. Hij spreekt gemakkelijk en toch behaagt hij niet. Hij zet alles heider uit een, en toch vermoet hij zijne broeders. Maar zijn hoofdgebrek bestaat daarin dat hij afkomstig is uit het kleine getal mannen, die aan de fortuin van den heer Guizot zijn verbonden geweest.

Hoe het ook zij, men verzekert dat de nieuwe minister zeer voordeelig is gestemd voor de maatschappij Rothschild, die, gelijk bekend is, heeft ingeschrift voor den noordelijken spoorweg; en der zitting een ontwerp van wet zal worden aangeboden hetwelk deze maatschappij allezins gunstig zal zijn.

Men weet dat de *Gazette de France* heeft bekend gemaakt, dat door het engelsche ministerie aan den hertog van Bordeaux het bevel was beteekend Engeland te verlaten. Deze uiting wordt niet bewaarheid; want de hertog van Levis, die aan den persoon des prinses is verbonden, heeft aangevoerd de *Gazette* eenen brief geschreven, waarin hetzelfde berigt officieel wordt gelogenstraft.

Bij ministerieel besluit is den heer beeldhouwer Flatters, die naar Londen gereisd was om de buste van den Hertog van Bordeaux te vervaardigen, het pensioen ontzonden dat hij sedert lang uit de kas van het departement der schoone kunsten genoot.

Van de spaansche grenzen wordt den 12 dezer geschreven, dat het fort San Fernando den 9 onophoudelijk op de stad Figueras geschooten heeft, van zes ure in den morgen af tot op den middag, waardoor verscheidene huizen groote schade geleden hebben. Op eene herinnering, door den franschen konsul aan Ametller gedaan, dat deze een uitstel van vier en twintig uren belooft had, heeft het schieten wel ophouden, maar is den 10 met nog grootere hevigheid hervat. Paris heeft de nabestaanden van Ametller te Figueras doen opsluiten, met bijvoeging echter van de belofte dat hij hen wel zou behandelen.

De heer Donoso, afgevaardigde bij de Cortes, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van koningin Isabella II, is, met eene buitengewone zending voor de koningin in de Parijs aangekomen. Hij is vergezeld van den brigadier-generaal Roa van Olano, insgelijks afgevaardigde bij de Cortes.

De heer Donoso behoort tot de oude gematigde partij dat wil zeggen tot de rechterzijde van het kongress; de heer Roa van Olano tot het centrum.

De zending die den 11 naar Parijs voert zou, zegt men, ten doel hebben de koningin Christina een dekreet te behandigen waarbij haar de voogdijschap over hare tweede dochter prinses Louiza Ferdinanda wordt terug gegeven; welke voogdijschap den 11, gelijk met die over de jonge koningin, in omdraaiing had. Het engelsche *Presse* verzekerde dat dit dekreet de koningin Christina uithoedigt zou spoedig dierlijk naar Madrid terug te keeren, ten einde aldaar de haar opgedragene voogdijschap uit te oefenen. De gezant welke dit dekreet heeft overgebracht heeft van koningin Isabella en van het Gouvernement in last de hoogstaatkundige redenen bloot te leggen en te laten gelden welke dezen terugkeer dringend noodzakelijk maken.

Van een anderen kant, beweert zekere briefwisseling dat Koning Lodewijk Philips zich met alle kracht tegen het vertrek van H. M. verzet. Doch dit berigt is allerwaarschijnlijkst geheel ongegrond.

NEDERLAND

Bij besluit van den 16 November jl., no. 67 en 68, heeft Zijne Majesteit tot burgemeesters in de na te melden gemeenten der provincie Noord-Brabant ter vervulling van vakatures, welke door gewone aftreding, op den 2den Januarij 1844 zullen ontstaan, benoemd, als

In Noord-Brabant,

van Nistelrode A. van Stratum, sekretaris dier gemeente, met vergunning om beide die betrekkingen gelijktijdig te bekleeden;

van Oostelbeers c. a. A. Smulders.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 17den December 1843, no. 67, is benoemd:

tot kantonnier te Waalwijk mr. J. Gerris.

Door Zijne Majesteit is, bij besluiten van den 10den December 1843, no. 77 en 78, vergend het bestaan te Nieuwe Pekel-A en te Stedum (provincie Groningen) van christelijk afgescheidene gemeenten, beiden bestuurd volgens de bepalingen van het christelijk afgescheidene gemeentewet te Groningen.

GRAVENHAGE 18 December. In de afgelopen week werd alhier veel gesproken over het vindsa van vergiftigd zout bij een winkelier te dezer stede. De politie trok zich onverwijld de zaak aan en bevestigde met allen ijver een nauwkeurig onderzoek. Men vermoedde, dat een of meer personen, die den winkel bezocht hadden, uit ijd of wraak *arsenicum* in het zout zouden hebben gestrooid. Zouweel was althans zeker, dat de scheikundigen rattenkruid in het zout hadden gevonden. Degenen, die daarvan gebruik gemaakt hebben, zijn ernstig aangesteld. Men vermoedt nu, dat het der politie gelukt is, de vermoedelijk schuldige, Antonia van den Berg, in hechtenis te nemen; zij is de dienstmeid uit den winkel en heeft, naar zij heeft opgegeven, een pakje rattenkruid, dat zich in de hantebakken bevond, in het zout gemengd. De men wel onderrigt, dan zou zij hebben toegegeven tot die onbegrijpelijke misdaad te zijn gekomen, om daardoor hare werkzaamheden bij haren meesters vermindert te zien, door zijne iering, zoodra het vergiftigde zout zijne schadelijke uitwerking zou gedaan hebben, naar zij verwachtte, afnemen moest, en zij alzo verlichting zou bekomen in hare bezigheid.

GRAVENHAGE den 18 December. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-generaal van heden heeft de Centrale Afdeling verslag gedaan over de ontwerpen van wet betrekkelijk het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken. -- Wordt besloten, de beradslagingen over die ontwerpen te bepalen op overmorgen, Donnerdag, des ochtends ten elf ure.

De Kommissie tot de voorkeuren heeft verslag gedaan bij monde van de heeren Uiterling en Tresling: 1o, op adressen van J. van Ommen en andere eigenaren van vaste goederen in de Neder-Betuwe; van W. C. van Braam en andere eigenaren te Naken; van J. L. Jansz en andere

eigenaren en landgebruikers in de provincie Groningen; van J. R. Salverda en andere eigenaren in Friesland; van M. J. Versteeg en andere eigenaren in Gelderland; van R. H. Dallinga en andere eigenaren of landgebruikers in Groningen; van D. Slingerveel en andere eigenaren in de gemeente Doodswaard; van A. F. L. graaf van Retheren Almshuizen eigenaren in Overijssel; van de Biecu van Scheltinga en andere eigenaren in Friesland; van A. Groeneman en andere eigenaren in Groningen; van W. E. Huisman en andere eigenaren in Groningen; en van Roozgaarde en andere eigenaren en gedeeltelijk patentplichtigen te Zutphen, bij alle welke adressen de wensch geuit wordt, dat, bij de daerstelling van eene inkomsten-belasting, eene evenredige verdeling daarvan worde in acht genomen, en dat die, welke reeds op de inkomsten der vaste goederen bestaan, daarbij in aanmerking worden genomen; -- 26, van L. W. Schukking en andere grondeigenaren in Drenthe, die het verlangen te kennen geven, dat de inkomsten der vaste goederen, bij nadere voorzichten tot dekking der uitgaven, niet als belastbaar worden erkend, -- en 30, van J. A. Meuring en andere verveemers in Drenthe, die een beter belastingstelsel op de brandstoffen, tot bescherming van de inlandsche vlijt, verzoeken. -- Nederlegging ter griffie.

De beraadslagingen worden geopend over het ontwerp van wet nopens de overschrijving van gelden voor wegen in Friesland en Groningen.

Het ontwerp is aangenomen met eene meerderheid van 46 tegen 6 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren Enschedé, van Rappard, van Akerlaken, Menso, van Heeckeren en Bäcker.

Men gaat over tot de samenstelling der Afdelingen voor de maanden December en Januarij. Tot voorzitters en ondervoorzitters worden benoemd, voor de eerste afdeling de heeren van Rosenthal en Bäcker; voor de 2de de heeren Gevers en Bruce; voor de 3de de heeren van Rappard en van Goltstein; voor de 4e de heeren Luzac en Star Busmann, en voor de 5e afdeling de heeren van Akerlaken en van Dam van Iselt. Daarna wordt de vergadering tot morgen gescheiden.

-- 's GRAVENHAGE den 20 December Heden nacht is Zijner Majesteit buitengewone adjudant, de schout bij nacht Arriens, vertrokken naar Biberich om aan den Groothertog van Nassau de tijding van het overlijden van koning Willem Frederik namens Zijne Majesteit bekend te maken; als mede naar den Groothertog van Hessen-Kassel en naar de vrije stad Frankfort. Gisteren nacht was met eene soortgelijke zending naar Rome, waar zich thans zoo als bekend is, prinses Albert van Pruisen bevindt, vertrokken de graaf van Bylandt, kamerheer des Koninge.

Men verzekert dat het stoffelijk overschot van Z. M. Koning Willem Frederik Graaf van Nassau, van Rotterdam, afwaar in een der Rijks gebouwen eene zoogenaamde *chapelle ardente* in gereedheid wordt gebracht, met plegtigheid naar Delft zal worden overgevoerd.

-- In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de Centrale Afdeling verslag gedaan nopens de ontwerpen van wet, houdende de tweede en achste hoofdstukken der Staatsbegroting; betrekkelijk de hooge kollegiën van Staat enz. en de Marine. -- De beraadslagingen daarover worden bepaald op aanstaanden vrijdag, des morgens ten elf ure.

Door den voorzitter is kennis gegeven dat tot leden van de Commissie, tot het opstellen van een adres, in antwoord der kennisgeving van Z. M. den Koning wegens het overlijden van Z. M. Koning Willem Frederik, Graaf van Nassau, door de Afdelingen benoemd zijn de heeren Bäcker, Bruce, Gevers, Schoonveld en Verwey-Mejan.

Daarna wordt de Vergadering tot morgen gescheiden.

-- ROTTERDAM den 20 December. Ten blijke van deelneming aan het overlijden van Z. M. koning Willem Frederik, Graaf van Nassau, hebben

de reeders te Scheveningen, sedert laatstleden zondag, van hunne vaartuigen, de vlag ter halver stok doen waaijen. Scheveningen was veel verplicht aan den overleden Vorst, die aldaar hartelijk bemind was.

-- Volgens den onlangs uitgegeven leydschen Studenten Almanak telt de Hoogeschool aldaar thans 464 studenten, als: in de letteren 26, in de geneeskunde 130, in de rechten 218, in de godgeleerdheid 83 en in de wis- en natuurkunde 10. Bovendien zijn aldaar ingeschreven als elders studerende 131, te weten: in de letteren 9, in de geneeskunde 52, in de rechten 51 en in de godgeleerdheid 19.

-- Men schrijft uit Berlijn van den 13 December. De dood van Z. M. Koning Willem Graaf van Nassau, heeft te meer de bewoners dezer stad getroffen daar men Z. M. nog den vorigen dag in den schouwburg gezien, en Hoogdezelve een aantal aanzienlijke personen ten diner had uitgenoodigd. Men zegt dat de dood hem verrast heeft op op den oogenblik waarop hij bezig was met het schrijven van een brief aan Prinses Albert van Pruisen, zijne eenige dochter, vervat in de teederste bewoordingen, waarbij hij zijne vreugde te kennen gaf, haar welken in Italië te zullen wederzien, als hebbende het voornemen bij den aanvang des volgenden jaars met Zijne gemalin dervwaarts te reizen.

Op bevel der Koningin is gisteren de Schouwburg gesloten gebleven.

Alvorens naar Holland te worden overgebracht zal het lijk van den Graaf van Nassau in het paleis ten toon worden gelegd. Men gelooft tevens dat er in de hoofdkerk dezer stad eene lijkplegtigheid ter eere van den doorluchtigen overledene zal plaats hebben.

De door Z. M. nagelatenes fortuin bedraagt omstreeks 120 miljoen hollandsche guldens; een gedeelte derzelve zal ten deel vallen aan Hoogdezelfs Gemalin de Gravin van Oultremont, die, naar men zegt, zich met er woon te Rome zal gaan vestigen.

-- Men weet dat een zeer ernstig geschilpunt tusschen Sardinië en Tunis is gerezen. De sardiniësche konsul heeft laatstgenoemde stad verlaten; en men verzekert dat er een piemonteesch eskader wordt uitgerust te Genua, hetwelk binnen den kortst mogelijken tijd Tunis zal gaan blokkeren.

Mengelwerk.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal-
EDELMOEDENDE HEEREN!

De ondergeteekenden, allen eigenaren van vaste goederen, nemen de vrijheid met gepasten eerbied voor te dragen:

Dat zij vernomen hebben uit de voordragt der middelen die zullen geheven worden tot dekking der staats-begroting van 1844 en 1845, dat bij de Regering het voornemen bestaat, eene algemeene belasting op de inkomsten te vorderen.

Wanneer zij in aanmerking nemen, dat onder de inkomsten, die bij de ingetrokene wet, op de inkomsten van renten, bezittingen, ambten en pensioenen met belasting zonden getroffen worden, ook die van de gebouwde en ongebouwde eigendommen waren begrepen, kunnen zij hunne bezorgheid niet verbergen, dat het voornemen bij de Regering zoude bestaan, om bij de te ontwerpen wet eene algemeene belasting op de inkomsten, ook die op de vaste goederen te treffen, zonder de reeds op deselve bestaande belasting in aanmerking te nemen.

Zij zijn overtuigd, dat de middelen moeten gevonden worden, toereikend om te voorzien in de volstrekt noodzakelijke behoeften van den Staat.

Als mede-eigenaren van den vaderlandschen bodem, meenen zij het wel met het vaderland, en dit is een welmeenen overeenstemmende met hun eigenbelang en dat hunner huisgezinnen.

Zij zullen daarom bereidwillig de lasten dragen, die de wezentlijk overvrijdelijke uitgaven des lands

vorderen, zoo lang hunne krachten het gedogen.

Maar zullen die lasten niet te veel worden gedragen, dan behoort men boven alles overtuigd te zijn, dat er in Nederland in alle de belastingen niet geteuten wordt met wederzijdelijk, maar de ingezetenen in gelijke overvrijdelijk bestut worden.

De druk der lasten knelt evenzeer door het gevoel boven anderen te zijn bezwaard, als door haar gewigt. De overtuiging die gelijche resulteert bij de ondergeteekenden niet uit het tegenwoordig belastingstelsel en zij zullen nog meer aan ongelijkheid gelooven, wanneer men de reeds bestaande belasting op de inkomsten van vaste goederen niet in aanmerking nam bij de regeling eener algemeene inkomsten tax.

Het behoeft niet veel nadenken; want het is een bekende zaak, dat bijna twee derde van alle staats inkomsten strekken moet ter betaling van de lasten der publieke schuld.

Het is juist om de renten te betalen dat men zegt: *«het vaderland is in gerad!»*

Het zijn dus de rentheffers, die bij het vinden der middelen gewis dan ook de grootste belanghebbenden zijn; zij zijn meendeels de grootste kapitalisten -- en echter zijn zij de geprivilegeerden in het stuk der belastingen; terwijl allen worden uitgeput ten behoeve des rentheffers, betaalt hij zelfs niets dan bij overgang van zijn kapitaal, en niets van zijne inkomsten.

Er ligt eene groote onregelmatigheid in deze ongelijke verdeling der lasten.

De vaste eigendommen zijn het vooraf; die betalen alle evenredigheid worden bezwaard.

Onder verschillende vormen worden dezelve getroffen; immers behalve dat de landeigenaar deelt novens alle anderen in de overige lasten, zijn zijne eigendommen gedrukt:

10. Door de van het fransche keizerrijk overgenomen grondbelasting met derzelve steeds hooger en hooger opgevoerde procenten. Volgens eene gemiddelde berekening bedragen dezelve ruim dertien procent van de bij het kadaster overal vrij hooggestelde huurwaarde.

20. Door de belasting van de gebouwde eigendommen tweemaal te heffen, eerst van den grondprijs en daarna van de getimmerde als gebouwd eigendom.

30. Door de polderlasten, die de eersten op vele plaatsen nog overtreffen, en welke, als bekostigende de zee- en rivierweeringen, evenzeer strekken ten dienste van het gemeene land als ter bescherming van de belaste landeigenaren.

40. Door de gemeente en andere plaatselijke lasten, die de vaste goederen, als een zichtbaar kapitaal immer in de berekening opnemen, wanneer andere kapitalen over het hoofd worden gezien.

50. Door de belasting op het personeel, dat de gebouwen betreft in de keffing op de huurwaarden, deuren, vensters en haardsteden, en daarmede derzelve huurwaarden vermindert.

60. Door de wetten op de registratie en overschrijving, die bij elken eigendoms-overgang, een gedeelte van het kapitaal wegneem.

70. Door de proportionele regten welke op den publieken verkoop der gewassen en produkten worden geheven, en door het proportioneel zegel op verhuringen.

80. Door den *taxe* aksjns voor zoo verre de veentanden betreft, welke zoo drukkend is, dat dezelve bijna alle waarde heeft ontnomen aan de geraden eene belasting die duizenden ingezetenen verarmd; die op vele plaatsen in Overijssel reeds eene menigte menschen naar Noord-Amerika heeft doen verhuizen, en die daarom nog te grievender is, omdat zij een voorrecht geeft aan de steenkolen, een uitheemsch produkt, waaronder de inlandsche nijverheid te gronde gaat.

Het is bij dit alles eene bekende waarheid, dat vele, zoo niet de meeste vaste goederen met hypotheeken zijn bezwaard, en dat men niet zelden alle die lasten heft van een denkbeeldig kapitaal, van een vermogen, dat dikwijls niet bestaat; en alsdan met er daad van de armoede.

Terwijl op deze wijze alle nijverheid die licht op de vaste goederen toekant, tot kapitaal toe is bezwaard, en het effect van verarmen geheel vrij is, wordt daarvan het natuurlijke gevolg, dat de nuttigste ondernemingen achterwege blijven, omdat daarin niet geen voordeel te vinden is, omdat gestoken worden.

